

Avaluació i Accés als Documents

Codi: 42113
Crèdits: 10

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4312208 Arxivística i Gestió de Documents	OB	2	2

Professor/a de contacte

Nom: Anna Maria De la Fragua Cobo

Correu electrònic: annamaria.delafragua@uab.cat

Idiomes dels grups

Per consultar l'idioma/es de l'assignatura caldrà anar a l'apartat "Metodologia" de la guia docent.

Equip docent

Anna Maria De la Fragua Cobo

Javier Miranzo Díaz

Prerequisits

No es requereixen requisits previs.

Objectius

Hi haurà dues línies formatives; Accés a la informació i protecció de dades (L1); i Avaluació documental (L2)

L1. Accés a la informació i protecció de dades

- Saber les dades i informacions que s'han de publicar per donar compliment a les exigències de la transparència.
- Conèixer la regulació del dret d'accés a la informació pública per tal d'atendre correctament les sol·licituds que es presentin en exercici d'aquest dret.
- Conèixer la regulació del dret a la protecció de dades de caràcter personal, per tal que aquestes dades es tractin de manera correcte, i es doni compliment a les obligacions imposades per la normativa d'aquesta matèria.

L2. Avaluació documental

- Que l'alumnat disposi dels coneixements teòrics i habilitats per avaluar la documentació i aplicar criteris per gestionar el cicle de vida documental en supòsits reals.
- Aquestes habilitats són bàsiques per poder gestionar, treballar i implantar sistemes de gestió documental tenint en compte que l'avaluació es converteix en un dels pilars d'aquests.

- Al final de la línia formativa l'alumnat tindrà la capacitat d'avaluar, aplicar el procediment d'eliminació i les Taules d'avaluació documental (TAAD), dissenyar calendaris de conservació i aplicar polítiques d'eliminació i conservació.

Competències

- Actualitzar i reciclar coneixements a través de la formació continuada.
- Aplicar sistemes d'avaluació documental.
- Raonar críticament i demostrar compromís ètic i social i tenir respecte a la diversitat i la multiculturalitat.
- Reconèixer el règim jurídic i les normes relatives a la preservació i accés als documents i la protecció de dades i aplicar-les.
- Treballar en equips de forma interdisciplinària.

Resultats d'aprenentatge

1. Actualitzar i reciclar coneixements a través de la formació continuada.
2. Aplicar taules d'avaluació.
3. Crear i aplicar plans d'accés a la informació i protecció de dades.
4. Crear propostes d'avaluació.
5. Descriure el marc legal i normatiu de l'avaluació documental.
6. Identificar els instruments i la mecànica de l'avaluació.
7. Operar en el tractament de les dades per adequar-los a la normativa d'accés i protecció.
8. Preparar declaracions de fitxers de dades.
9. Raonar críticament i demostrar compromís ètic i social i tenir respecte a la diversitat i la multiculturalitat.
10. Reconèixer els conceptes i procediments de l'avaluació documental.
11. Reconèixer la normativa europea i de l'Estat espanyol sobre accessos a la documentació i protecció de dades.
12. Reconèixer les mesures de seguretat estàtiques i dinàmiques.
13. Treballar en equips de forma interdisciplinària.

Continguts

L1. Accés a la informació i protecció de dades

Tema 1. Transparència i dret d'accés a la informació pública

1.1. La transparència com a valor democràtic.

1.2. La transparència en la societat de les TIC

1.3. La publicitat activa a l'Estat espanyol.

1.4. Govern obert i dades obertes.

1.5. La reutilització de la informació pública.

1.6. El dret d'accés a la informació pública a Europa.

1.7. El dret d'accés a la informació pública a l'Estat Espanyol.

1.8. Contingut del dret d'accés a la informació pública.

- 1.9. Límits al dret d'accés a la informació pública.
- 1.10 Procediment d'exercici del dret d'accés i règim de garanties.
- 1.11. Matèries amb legislació sectorial del dret d'accés.
- 1.12. Transparència i dret d'accés en la tramitació dels procediments administratius.

Tema 2. La protecció de les dades personals.

- 2.1. El dret a la protecció de dades personals a Europa.
- 2.2. El dret a la protecció de dades personals a l'ordenament espanyol.
- 2.3. Principis generals del dret a la protecció de dades personals.
- 2.4. Deures i obligacions en els tractaments de dades personals.
- 2.5. Els drets de les persones en matèria de protecció de dades.
- 2.6. Les Autoritats de Protecció de Dades

L2. Avaluació documental

Tema 1. L'avaluació documental. Introducció

- 1.1. Introducció als fonaments teòrics de l'avaluació documental
- 1.2. Principis generals i terminologia bàsica
- 1.3. L'origen de l'avaluació documental

Tema 2. Normativa i marc legal de l'avaluació documental

- 2.1. La legislació estatal
- 2.2. La legislació autonòmica catalana
- 2.3. Les comissions municipals d'avaluació i altres juntes d'avaluació
- 2.4. La Comissió Nacional d' Avaluació i Tria de la Documentació pública catalana (CNAATD)
- 2.5. El model d'Avaluació Documental a Catalunya
- 2.6. Altres models

Tema 3. Teòries, mètodes i criteris de l'avaluació documental

- 3.1. Teòries, mètodes i criteris
- 3.2. Els valors dels documents d'arxiu i l'avaluació
- 3.3. Metodologia del procediment d'avaluació documental. Model de presentació de propostes a la CNAATD
- 3.4. Els calendaris de conservació/ eliminació en un sistema de gestió de documents. Concepte de disposició
- 3.5. Les politiques de preservació dels documents, en relació a la seva conservació/ eliminació

Tema 4. L'aplicació de l'avaluació documental

- 4.1. Estudi i anàlisi de les TAAD (taules d'accés i avaluació documental)
- 4.2. Les propostes i resolucions de la CNAATD

4.3. Les propostes d'avaluació per a presentar a la CNAATD

Tema 5. El procediment d'eliminació

5.1. L'expedient d'eliminació de documents

5.2. El registre de documentació eliminada

5.3. Les tècniques de mostreig i eliminació de documents

Tema 6. L'avaluació d'altres suport i formats.

6.1. Avaluació en altres formats com fotografies o vídeos.

Tema 7. L'avaluació en el entorn electrònic

7.1. Substitució de suports. La digitalització segura, del paper a l'electrònic.

7.2. L'aplicació els conceptes d'avaluació, retenció i disposició en els sistemes de gestió de documents electrònics

7.3. L'avaluació en un model data cèntric. Com avaluar dades

7.4. L'execució de l'eliminació en l'entorn electrònic. Auditoria, registre i traçabilitat de l'eliminació documental

Metodologia

L1. Accés a la informació i protecció de dades

La metodologia de la línia formativa consisteix en classes presencials en les quals el docent aborda el temari i continguts previstos a l'apartat de continguts, amb explicacions teòriques acompanyades del plantejament de casos pràctics. Durant el semestre es proposen tres activitats obligatòries, que es complementen amb l'examen final.

L2. Avaluació documental

La metodologia d'aquesta línia formativa són classes teòriques i presencials, combinades amb algunes classes pràctiques, on els estudiants hauran de resoldre alguns exercicis obligatoris. Durant el semestre hauran de fer tres activitats obligatòries i participar a classe, que componen la nota final.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
L1. Classes amb participació de l'estudiant	36	1,44	3, 7, 8, 9, 11, 12, 13
L1. Estudi i anàlisi dels materials proporcionats	51	2,04	1, 3, 7, 8, 11, 12
L2. Classes amb la participació dels estudiants	25	1	2, 4, 5, 6, 10

L2. Estudi i anàlisi dels materials proporcionats	30	1,2	1, 2, 4, 5, 6, 10
Tipus: Supervisades			
L2. Activitats sobre els continguts	30	1,2	2, 4, 5, 6, 10

Avaluació

L1. Accés a la informació i protecció de dades

En el sistema d'avaluació es tenen en compte diverses activitats i aspectes. D'una banda, s'avaluen les tres activitats efectuades durant el semestre, amb un pes del 20% per a cada activitat. Finalment, l'estudiant ha d'efectuar l'examen final que versa sobre tot el contingut de l'assignatura, i aquest examen té un pes del 40%, sempre i quan s'hagin aprovat les tres activitats efectuades durant el semestre. En cas de no haver-les superat, la qualificació final de l'estudiant serà l'obtinguda en aquest examen final.

Recuperació. Podrà realitzar una prova de recuperació que es realitzarà a aquest efecte al final del temari, i que podrà versar sobre qualsevol de les matèries estudiades a classe, l'estudiant que es trobi en qualsevol de les situacions següents:

- no hagi lliurat una de les proves d'avaluació contínua.
- Havent lliurat totes les proves d'avaluació, tingui una nota mitjana inferior a 5/10

S'entendrà que l'alumne no ha superat l'avaluació si, una vegada conclòs el període de recuperació, concorre una de les situacions següents:

- no hagi lliurat almenys les 3 proves d'avaluació contínua;
- havent lliurat almenys les 3 proves d'avaluació contínua, la nota mitjana ponderada no supera el 5/10.

L2. Avaluació documental

En el sistema d'avaluació es tenen en compte diverses activitats i aspectes. S'avaluen quatre activitats diferenciades efectuades durant el semestre, a classe i a casa, amb un pes del 95%, caldrà aprovar les quatre activitats. La participació a les classes s'atorga un 5%.

Recuperació. Podrà realitzar una prova de recuperació que es realitzarà a aquest efecte al final del temari, i que podrà versar sobre qualsevol de les matèries estudiades a classe, l'estudiant que es trobi en qualsevol de les situacions següents:

- no hagi lliurat una de les proves d'avaluació contínua.
- Havent lliurat totes les proves d'avaluació, tingui una nota mitjana inferior a 5/10

S'entendrà que l'alumne no ha superat l'avaluació si, una vegada conclòs el període de recuperació, concorre una de les situacions següents:

- no hagi lliurat almenys les 3 proves d'avaluació contínua;
- havent lliurat almenys les 3 proves d'avaluació contínua, la nota mitjana ponderada no supera el 5/10.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
L1. Activitat sobre accés a la informació	20	12	0,48	1, 3, 7, 8, 11, 12

L1. Activitat sobre protecció de dades	20	12	0,48	3, 7, 8, 11, 12
L1. Activitat sobre publicitat activa	20	12	0,48	1, 9
L1. Examen final	40	2	0,08	1, 3, 7, 8, 9, 11, 12
L2. Participació a classe	5	3	0,12	1, 2, 4, 5, 6, 10, 13
L2. Pràctica del calendari de conservació	30	11	0,44	1, 2, 4, 6, 10, 13
L2. Presentació	5	4	0,16	5, 6, 10
L2. Proposta d'avaluació documental (PAD)	30	11	0,44	1, 2, 4, 13
L2. Proposta d'eliminació documental	30	11	0,44	1, 2, 5, 10

Bibliografia

L1. Accés a la informació i protecció de dades

Identificació	Recurs
CERRILLO 2006	CERRILLO, Agustí i Alfredo GALÁN (coordinadores) (2006). <i>La reutilización de la información del sector público</i> . Granada : Comares..
CERRILLO/PONCE 2014	CERRILLO MARTÍNEZ, Agustí i PONCE SOLÉ, Juli -coordinadors- (2015). "Comentaris a la Llei 19/2014, de 9/12, de transparència, accés a la informació pública i bon govern". Barcelona. UOC-EAPC.
FERNÁNDEZ 2001-I	FERNÁNDEZ RAMOS, Severiano (2001). <i>Los concejales y el acceso a la información. El derecho de los concejales de acceso a la documentación local</i> . Granada : Comares (Temas básicos de derecho administrativo).
FERNÁNDEZ 2001-II	FERNÁNDEZ RAMOS, Severiano (2001). "El derecho de acceso a los archivos en el marco del sistema archivístico" a <i>El derecho de acceso de los ciudadanos a la información contenida en los archivos</i> . Toledo : Junta de Comunidades de Castilla-LaMancha.
GUICHOT 2005	GUICHOT, Emilio (2005). <i>Datos Personales y Administración Pública</i> . Cizur Menor : Aranzadi - Civitas.
GUICHOT 2014	GUICHOT REINA, Emilio (Coordinador) (2014). "Transparencia, acceso a la información pública y buen gobierno : estudio de la Ley 19/2013, de 9 de diciembre". Madrid : Tecnos.
MATAS 2009-I	MATAS, Josep (2009, vol. 29). "Accés amb reserves: llums i ombres de la normativa d'accés a la informació pública" a <i>Lligall</i> .

MATAS 2009-II	MATAS, Josep (2009). "Arxius, ciutadania i accés a la informació" dins <i>Manual d'arxivística i gestió documental</i> , Barcelona : Associació d'Arxivers de Catalunya.
RAMS 2009	RAMS RAMOS, Leonor (2009). <i>Derecho de acceso a archivos y registros administrativos</i> . Madrid : Reus.
RODRIGUEZ-ARANA 2014	RODRÍGUEZ-ARANA MUÑOZ, Jaime (2014). "Comentarios a la Ley 19/2013, de 9 de diciembre, de transparencia, acceso a la información pública y buen gobierno" . Granada : Comares.
VILLORIA 2014	VILLORIA MENDIATA, Manuel (2014). "La Publicitat activa en la Llei de transparència : accés a la informació i bon govern : possibilitats i insuficiències. Barcelona : Generalitat de Catalunya.
PIÑAR 2016	PIÑAR MAÑAS, José Luis (2014). "Reglamento General de Protección de Datos. Hacia un nuevo modelo europeo de privacidad".
VARIOS AUTORES 2017	Los límites al derecho de acceso a la información pública. Madrid: INAP.
TRONCOSO 2021	TRONCOSO REIGADA, Antonio -coordinador- (2021). "Comentario al Reglamento General de Protección de Datos y a la Ley Orgánica de Protección de Datos Personales y Garantía de los Derechos Digitales". Pamplona. Editorial Civitas.

L2. Avaluació documental

Identificació	Recurs
BERNAL 2002	2002 BERNAL, Angels, BORFO, Toni, BORRAS, Joaquim, MOYANO, Loli, VILALTA, Montse, "Una experiència d'avaluació en grup: els documents de les universitats". <i>Arxius. Butlletí del Servei d'Arxius</i> , num.36 Generalitat de Catalunya, 2002 p. 1-4
BOADAS 1989	BOADAS, JOAN, "La documentació dels arxius: eliminar per conservar". <i>Plecs d'història local</i> , 23, 1989, p. 38-41
CASELLAS 2017	CASELLAS, Lluís-Esteve, "Evaluación archivística, más allá de evaluar para conservar y eliminar" ,Revista REDAR, nº 4, año 2 (Julio-Diciembre 2017). Córdoba (Argentina): RED de Archiveros Graduados de Córdoba, p. 49-77
CASELLAS 2019	

CASELLAS, Lluís-Esteve "L'avaluació arxivística en el nou context de les organitzacions", *La destrucció d'informació pública Una mirada multidisciplinària sobre l'eliminació ordenada de la documentació*. Barcelona, Oficina Antifrau i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2019

- CERMENO 2010 CERMENO, Lluís, RIVAS, Elena, *Valorar y seleccionar documentos. Que es y cómo se hace*. Editorial Trea, 2010. 166 p.
-
- CNATD 1997 COMISSION NACIONAL D'AVALUACIÓ I TRIA DE LA DOCUMENTACIÓ; *Normes i procediments de valoració documental per a arxius públics*, Barcelona, Departament de Cultura, 1997
-
- COOK 1991 COOK, Terry; "Appraisal in the information age: a Canadian commentary" *Archives and Museum informatics*, 13 1991, p. 51-66
-
- COOK 1998 COOK, Terry; "Macroappraisal and functional analysis: Appraisal thoery, strategy and methodology for archivist", *L'évaluation des archives: des nécessités de la gestion aux exigences du témoignage*, Gira 1998, p. 27-33
-
- COUTURE 1997 COUTURE, Carol, "L'avaluació dels arxius. Estat de la qüestió". *Lligall, Revista catalana d'arxivística*, núm. 11 (1997), p. 59-88.
-
- COUTURE 1997 COUTURE, Carol, "Les calendriers de conservations: fondements theoriques et etat des pratiques", *Lligall. Revista Catalana d'Arxivistica*, 12. (1997) p.184-189
-
- COUTURE 1997 COUTURE, Carol, "Elaboració i aplicació dels calendaris de conservació", V *Conferència Europea d'Arxius. Les bases de la Professió. Lligall Revista catalana d'arxivística*, Barcelona, 1997, p 33-35
-
- CSCDA 2003 COMISION SUPERIOR CALIFICADORA DE DOCUMENTOS ADMINISTRATIVOS; *Metodología*. Madrid, Ministerio de Cultura, 2003
-
- COX 1994 COX, Richard J.; "The documentation strategy and archival appraisal principles: a different perspective", *Archivaria*, 38, 1994 p. 11-36
-
- COX 2002 COX, Richard J.; "The end of collecting: towards a new purpose for archival appraisal" *Archival Science*, 2, num. 3-4, 2002, p. 287-309
-
- CUMMINGS 2002 Cummings, Susan; "Reengineering NARA Records management policies" *Comma, International Journal on Archives*, 2002 1-2, p. 63-65
-
- DUCHARME 1996

DUCHARME, Daniel, COUTURE, Carol, "L'evaluation en archivistique, evolution et tendances: etude bibliographique 1980-1995", Archives, vol 28 (1996-97), p. 59-98

- DUCHEIN 1997 DUCHEIN, Michel, "Le principe de provenance et la pratiques du tri, du classement et de la description en archivistique contemporaine", *Lligall. Revista catalana d'arxivística*, 12 1997, p. 87-100
- FINDLAY 2018 FINDLAY, Cassie, "Avaluació: un instrument estratègicper a la gestió documental actual", *Lligall. Revista catalana d'arxivística* 41, 2018
- HERNÁNDEZ 2002 HERNÁNDEZ OLIVERA, Luis, MORO, Manuela, "Procedimientos de valoración documental, ACAL, ", Salamanca 2002, 213p
- HERNANDEZ 2010 HERNANDEZ OLIVERA, Luis. Del expurgo a la valoración: reflexiones sobre la terminología de valoración y selección de documentos. En: GARCÍA PALACIOS, JOAQUÍN (dir.). La terminología de la archivística. Gijón: Trea, 2010. p 71-88.
- HULL 1981 HULLL, Felix. Utilización de Técnicas de muestreo en la conservación de registros: Estudio del RAMP y directrices al respecto, Programa General de Información y UNISIST, París, 1981
- LA TORRE 2000 LA TORRE MERINO, José Luis; MARTIN-PALOMINO, Mercedes, *Metodología para la identificación y valoración de fondos documentales*, Madrid, Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, 2000, 213 p.
- LÓPEZ 1998 LÓPEZ GÓMEZ, Pedro; "Identificación y valoración de documentos en España a partir de 1975", *Anales de Documentación*, 1 1998, 109 p.
- LÓPEZ 1999 LÓPEZ HERNÁNDEZ, María Angeles, *La selección de documentos: problemas y soluciones desde una perspectiva metodológica*, Carmona:S&C Ediciones, 1999, 171 p.
- RIVAS 2007 RIVAS PALÁ, Elena; "Valoración y selección en un sistema archivístico", *Legajos*, 10, 2007
- RODRÍGUEZ 2013 RODRÍGUEZ COYA, Fátima. "Las juntas de expurgo en el contexto de la gestión de documentos judiciales". Jornadas Archivando: la valoración documental. León, 7 y 8 de noviembre 2013
- SERRA 2008 SERRA I SERRA, Jordi, *Los documentos electrónicos. Que son y cómo se tratan*, Gijón, editorial Trea, 2008 (Archivos del siglo XXI, 11)
- SOLER, 2009 SOLER JIMÉNEZ, Joan; *Del bit al logos, preservar documents electrònics a l'administració local* Barcelona; Diputació de Barcelona, 2009 (Col·lecció Estudis. Série Recursos culturals, 4). 349 p.

SUQUET 1996 SUQUET I FONTANA, M. Àngels; PÉREZ I PENA, Josep, "Consideracions sobre l'avaluació i tria de les fotografies". A: Actes de les IV Jornades Antoni Varés, 1996

VVAA 2009 VVAA; *Manual d'Arxivística i gestió documental*, Associació d'Arxivers de Catalunya, 2009. 543 p.

CRUE 2012 "La valoración de los documentos electrónicos: estado de la cuestión". CRUE. Conferencia de Archiveros de Universidades Españolas. Grup de trabajo de documentos electrónicos, 2012

VOUTSSAS 2014 VOUTSSAS-M, Juan; BARNARD AMOZORRUTIA, Alicia, *Glosario de preservación archivística digital. Versión 4.0*. Universidad Nacional Autónoma de México, 2014

VVAA 2003 El refinado arte de la destrucción: la selección de documentos", Tábula, 6, 2003, 274p

Webgrafía

Identificació	Recurs
CNAATD	http://cultura.gencat.cat/ca/departament/estructura_i_adreces/organismes/dgpc/temes/arxius_i_gestio
CSCDA (MinisterioCultura)	http://www.mcu.es/archivos/MC/CSCDA/Presentacion.html
Metodologia CNAATD	http://cultura.gencat.cat/web/.content/dgpc/arxius_i_gestio_documental/03_cnaatd/03_avaluacio_disp
InterPares Project	www.interpares.org/welcome.cfm - Appraisal task force report de InterPares2 - Record/Archives Appraisal in Latin America
Comissió Municipal de Barcelona	http://w110.bcn.cat/portal/site/ArxiuMunicipal/menuitem.a09d14181a8397aaca63ca63a2ef8a0c/?vgne
Pais Basc	http://eah-ahe.org/recursos_profesionales.php
Nova Zelanda	http://archives.govt.nz/sites/default/files/appraisal_policy_0.pdf
ARMA	http://www.arma.org/r2/how-do-i--/how-to-build-a-retention-schedule

Scottish Council
on Archives <http://www.scottisharchives.org.uk/scarrs>

Arxiu Municipal
de Roses <http://www.roses.cat/la-vila/arxiu-municipal/dret-dacces-als-documents-publics>

Calendaris de conservació

Arxiu Municipal
de Barcelona <http://w110.bcn.cat/portal/site/ArxiuMunicipal/menuitem.a09d14181a8397aaca63ca63a2ef8a0c/?vgne>

Govern de
Navarra http://www.navarra.es/home_es/Temas/Turismo+ocio+y+cultura/Archivos/Sistema+archivistico/Comis

Ministeri de
l'Interior <http://www.interior.gob.es/ca/web/archivos-y-documentacion/archivo-general-sistema/sistema-archivis>

Arxius de l'Estat
de Queensland <http://www.archives.qld.gov.au/Recordkeeping/RetentionDisposal/Pages/GRDS.aspx>

Registres d'eliminació

Ajuntament de
Castellbisbal http://www.castellbisbal.cat/media/repository/arxiu/0801150521_registre-eliminacions-arxiu-castellbis

Ajuntament de
Terrassa www.terrassa.cat/arxiuimunicipal
Eines d'arxiu: calendari de conservació 1996-2016

Ajuntament de
Sant Cugat <http://dona.santcugat.cat/web/eines-de-larxiu>

Ajuntament de
Salt <https://www.seu.cat/seue-fitxer?id=67096>

Norma Tècnica d'Interoperabilitat

Norma Tècnica
de copiat i http://www.mpt.gob.es/dms/es/publicaciones/centro_de_publicaciones_de_la_sgt/GUIAS_NTI/text_es

Programari

No es requereix programari especial